

Meidenmoeders

ISBN 9789464251395
ISBN e-book 9789464251401
NUR 707

Ontwerp omslag: Studio Nijenhuis
Auteursfoto omslag: Nienke Hartog
Opmaak binnenwerk: Fijnzinnig Ontwerp

De bijbelteksten in deze uitgave zijn, tenzij anders vermeld, ontleend aan de NBV21 © Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap 2021.

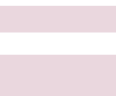
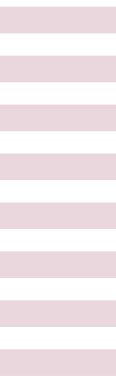
© 2025 Sestra
Onderdeel van Jongbloed Christelijke Media – Leeuwarden
Alle rechten voorbehouden.

www.jongbloedmedia.nl

NELSKE VINK-JONKER

Wat wil je
MEIDEN
doorgeven aan
MOEDERS
je dochter?

Ĵ/sestra

Voor Julia,

Dit boek draag ik op aan jou,
de dochter die mij moeder maakte.
Jij en je broer Boris zijn het beste wat mij ooit is overkomen.

Het mooiste wat ik jou kan geven is:
zorgdragen voor dat wat in mijn leven uit balans is geraakt,
verantwoordelijkheid nemen voor dat
wat herstel nodig heeft,
het mooie doorgeven en het minder mooie doorbreken.

Want als ik één ding hoop,
dan is het wel dat je terug zult denken
aan hoe je opgroeide in liefde, veiligheid en verbinding.
Ik bid dat je niet verstrikt raakt
in wat de wereld je voorspiegelt,
maar dat je weet en nooit vergeet dat je een dochter bent
van de allerhoogste Koning.

Je bent Gods geliefde kind en mijn
geliefde dochter.

Mama

‘Dit inspirerende boek biedt een waardevolle en unieke kijk op het moederschap vanuit Gods perspectief. Het bevat herkenbare momenten die elke moeder zal herkennen, maar verrast ook met nieuwe inzichten die je helpen jezelf beter te begrijpen als moeder. Met praktische handvatten en een doelgerichte benadering, moedigt het boek je aan om bewust en met intentie na te denken over het grootbrengen van je dochter(s) en hoe je daar op een betekenisvolle manier invulling aan kunt geven. Een absolute aanrader voor elke meidenmoeder die God wil betrekken bij haar moederschap en bereid is om in de spiegel te kijken.’

Nadine

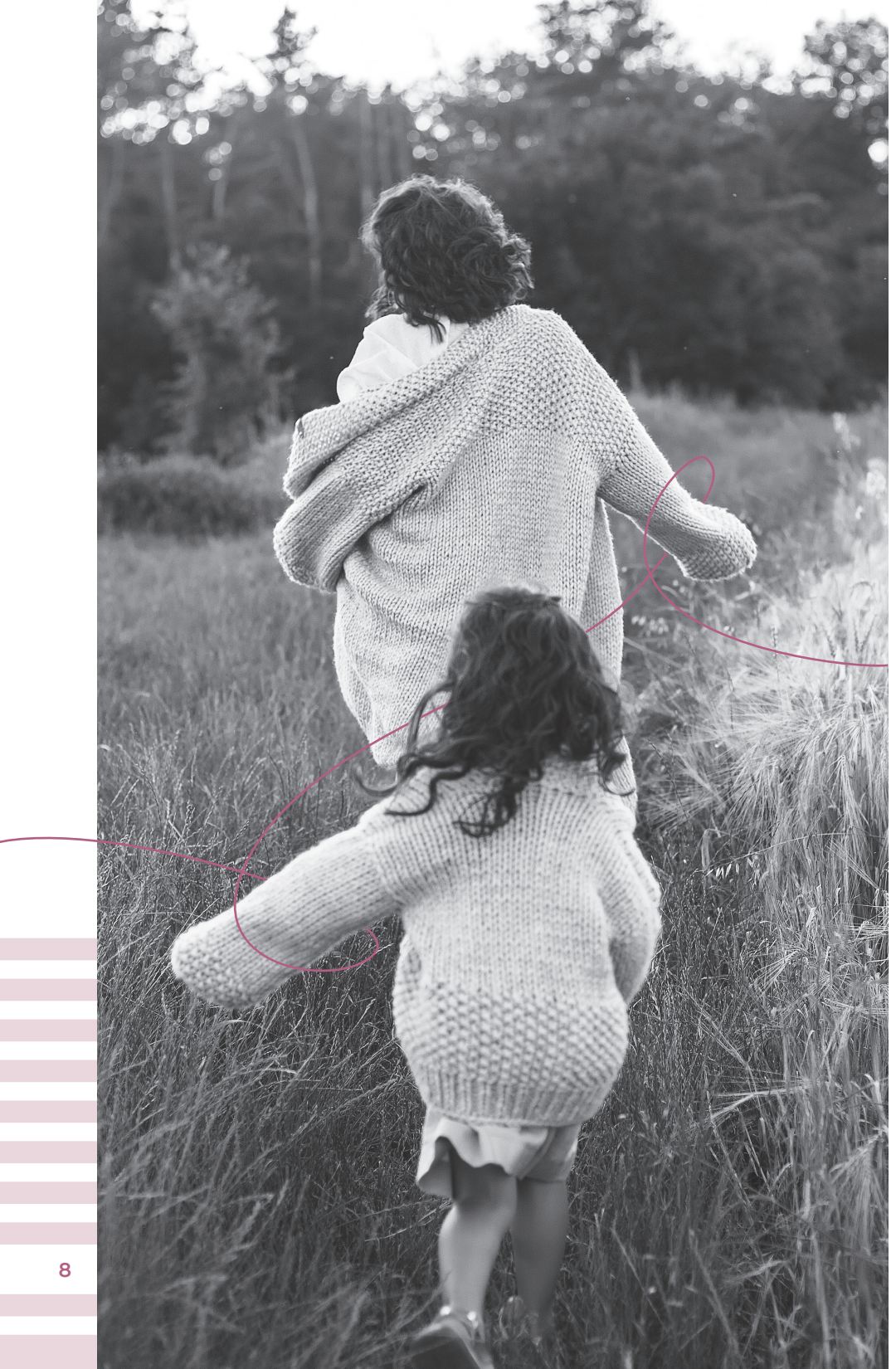
‘Dit boek is een aanrader voor zowel moeders van dochters als voor dochters zelf. Het inspireerde mij en zette me aan het denken over mijn eigen rolmodellen: wat heb ik meekregen, en wat wil ik hiervan juist wel of niet doorgeven aan mijn dochters? Het staat vol herkenbare momenten, humoristische anekdotes en ontroerende verhalen die me vaak geraakt hebben. Ik heb het ervaren als een oprecht boek dat vrouwelijkheid viert zonder de werkelijkheid te verbloemen. De vragen en tips nodigen je uit om eerlijk naar je eigen pijn of angsten te kijken, terwijl je je geborgen weet in de liefdevolle handen van onze Vader. Het heeft me opnieuw bemoedigd: juist in kwetsbaarheid kun je Gods liefde ontvangen en zijn visie op vrouw-zijn omarmen. Zo word ik steeds meer de vrouw, moeder en dochter die Hij voor ogen heeft. Gun jezelf dit boek!’

Annemarie

‘Wat wil jij je dochter meegeven? Hoe kun jij een voorbeeld voor haar zijn, en wat heb jij zelf van je moeder geleerd? Deze vragen staan centraal in het nieuwe boek van Nelske. Op haar eerlijke, kwetsbare en open manier deelt ze haar eigen worstelingen en ervaringen met het moederschap. Ze laat zien hoe dit pad vol vallen en opstaan is – iets wat elke moeder herkent. Met behulp van thema’s, bijbelteksten en praktische oefeningen moedigt Nelske je aan om hiermee aan de slag te gaan, op een manier die zowel helend als helpend is. Je vervult deze taak als moeder van jouw dochter(s) niet alleen, maar samen met je liefhebbende hemelse Vader, die altijd bij je is en jou hiervoor heeft uitgekozen.’

Rachel

INHOUDSOPGAVE

<i>Inleiding</i>	10
Moeder van een dochter	14
Terugkeren naar waar je vandaan komt	30
De vrouwelijke lijn	46
Een liefdevolle basis	62
Vier je vrouwelijkheid	80
Weerbaarheid	98
Verlangen naar vriendschap	112
Moeders die moe zijn	126
Wat wil je doorgeven aan je dochter?	142
Wat ik je zeggen wil: een brief aan mijn dochter	156
Gebod voor de vrouw	166
<i>Dankwoord</i>	170
<i>Bronnen</i>	172

INLEIDING

Het is een tropische dag. Ik ben niet gemaakt voor dit soort temperaturen. Door de hitte verander ik van 'gewoon gezellig' in 'blijf uit mijn buurt.' Mijn man is hier inmiddels ook van op de hoogte. Voor ieders gemoedsrust vertrek ik daarom naar de slaapkamer om 'af te koelen'.

Kort nadat mijn bezwete lijf en ik besluiten dat we ons niet meer verplaatsen, gaat de deur open: mijn dochter Julia sluipt op haar teentjes de kamer binnen. Ze komt naast me liggen, drukt haar warme lijfje tegen me aan en slaat haar armpje om mijn nek. Ik heb mij in een onmogelijke positie gemanoeuvreerd om te voorkomen dat ze uit bed valt. En terwijl ze doet alsof ze slaapt, bestudeer ik ieder detail van haar mooie gezichtje en denk terug aan de dag dat ze geboren werd en waarop ik moeder werd, inmiddels vier jaar geleden.

Laat ik bij het begin beginnen, want dat was op z'n zachtst gezegd nogal een avontuur. Het duurde een aantal jaren voor ik mij open durfde te stellen voor het moederschap. Ik was bang. Bang om niet genoeg in huis te hebben om onze kinderen datgene mee te geven wat ze nodig hebben, bang voor de verandering in ons leven en wat die tweeweg zou brengen, bang dat de scheiding van mijn ouders zich zou herhalen in mijn eigen leven en bang om nooit zwanger te raken.

De week waarin ik ontdekte dat ik zwanger was, was een week vol uitersten. Enerzijds ervoer ik vreugde om het nieuwe leven dat in mijn buik groeide, anderzijds verdriet om pijnlijke situaties die zich afspeelden binnen onze familie. Te midden van dat alles overheerste dankbaarheid, want moeder worden was een diep gekoesterd verlangen.

Een paar maanden later werd het coronavirus voor het eerst in Nederland vastgesteld en niet veel later volgde de eerste lockdown. Er was nog veel onbekend en het virus hield onze wereld in zijn greep. Het compleet geïsoleerde leven bleek achteraf gezien een trigger: al tijdens de zwangerschap voelde ik mij regelmatig somber, angstig en in paniek. Ik gaf mijn zwangerschapshormonen de schuld, hield stug vol en herinnerde mijzelf aan het idee dat het na de bevalling vast beter zou gaan.

De kraamweek herinner ik mij vooral als stressvol. Op onze eerste dag als ouders was er geen kraamzorg beschikbaar. Kort daarna belandde ik met hoge koorts in het ziekenhuis, omdat ik te veel bloed verloor en de gynaecoloog vermoedde dat er een stukje placenta was achtergebleven in de baarmoeder. En te midden van alles wat nieuw was, vroeg ik mij af waarom ons meisje zoveel huilde.

Niet alleen onze dochter huilde non-stop, ik kon er ook wat van. Er was geen roze wolk, meer een zwart gat. Julia stopte alleen met huilen wanneer we haar droegen, dus dat deden we om de beurt, dag en nacht. Na een aantal maanden brak het slaapttekort ons op en was ik mijzelf volledig kwijt. Ik koppelde mijn paniekaanvallen, somberheid en lusteloosheid aan de korte nachten en intense dagen. Ik schaamde mij voor hoe ik me voelde, maar bovenal worstelde ik met schuldgevoelens richting Julia, omdat ik niet van haar genoot. Ik had het idee dat ik faalde als vrouw en moeder. Ik was ervan overtuigd dat ik mijn werk als hulpverlener maar beter kon beëindigen; ik was tenslotte niet eens in staat mijzelf te helpen.

Ik vroeg mijn man en moeder om mij goed in de gaten te houden, want ik herkende mezelf niet meer. Dat was het moment dat mijn moeder ingreep. Samen met mijn man en moeder zocht en vond ik hulp, en kregen mijn klachten een naam: postnatale depressie. Iets wat ik diep vanbinnen wist, maar lang niet wilde erkennen. Ook kwamen we er via een osteopaat achter wat er aan de hand was met Julia. Toen we allemaal de hulp kregen die we nodig hadden, knapten we langzaam maar zeker op.

In diezelfde periode besloot ik een paar keer per week te gaan zwemmen. Het was de enige plek waar mijn lijf ontspande en ik tot mijzelf kwam. Soms zwom ik huilend of totaal in gedachten verzonken. Zo werd ik een keer uit het water gevist toen ik per ongeluk meezwom met het paralympisch team van Nederland. Ja, echt! Ik zie deze blunder maar als mijn *one minute of fame*. Al valt deze actie in het niets als je je bedenkt dat ik ook een keer in mijn huidkleurige, uitgelubberde zwangerschapsondergoed het zwembad in wilde duiken. Om vervolgens door de badmeester aangesproken te worden met de vraag of ik mijn badkleding aan wilde doen. En ik maar denken dat die 'viespeuk' naar mijn net-bevallen lijf loerde. Ik was zo van slag dat ik ook nog eens per ongeluk – in die huidkleurige, uitgelubberde toestand – de mannen-wc inliep. Een mens kan diep zinken.

In de Bijbel staat water symbool voor leven en groei, voor vrede en genezing. Water verfrist, reinigt en vult aan waar het droog is. In dat Levende Water zwom ik maandenlang, tot we de eerste verjaardag van Julia vierden. Een mijlpaal voor ons allemaal! Voor mij persoonlijk het moment waarop ik naar mezelf in de spiegel keek en zei: welkom terug en fijn dat je er weer bent. Tevens het moment dat ik de zogenaamde ‘speeltuinmoeders’ niet langer vermeed. Ik ontdekte dat er een aantal lieve moeders bij ons in de buurt wonen met wie ik het leven, het vrouw-zijn en het moederschap kan delen, en van wie ik veel leer.

Tijdens gesprekken met andere moeders merkte ik dat we vaak zeggen dat we ‘allemaal maar wat doen’ – een goedbedoelde uitspraak om elkaar gerust te stellen. Vooral als we ons overweldigd voelen door onze wens om alles goed te doen en niet te weten hoe. Herkenbaar? Het moederschap is immers prachtig, intens en vol uitdagingen. Toch bleef die gedachte dat we ‘allemaal maar wat doen’ bij mij knagen, want met de geboorte van onze dochter ontvingen we een groot geschenk dat ons tijdelijk is toevertrouwd. Is het niet uitermate bijzonder dat God onze ouderlijke liefde en zorg gebruikt om onze dochters een stevig fundament te geven? Is het moederschap niet bij uitstek de plek om onszelf in de spiegel te kijken en te groeien als mens, vrouw en moeder?

Het moederschap vraagt om een vrouw met een duidelijke visie en missie, want waar zij voor staat en waar ze voor gaat raakt niet alleen haar eigen leven, het beïnvloedt ook de komende generaties. Het constructieve in haar leven kan zij aan de volgende generatie doorgeven, het destructieve juist doorbreken. Deze vrouw weet wie ze is, bij wie ze hoort en hoe ze van waarde is. Haar leven is nauw verweven met dat van anderen, precies zoals de Schepper haar heeft bedacht en bedoeld, wat haar een vrouw met invloed maakt. Ze weet dat haar invloed beperkt en onvolmaakt is, maar ook dat ze in genade wandelt. In afhankelijkheid van God en in samenwerking met Hem probeert ze iets positiefs bij te dragen in het leven van haar dochter, want dat is haar dochter meer dan waard.

In dit boek neem ik je mee in mijn eigen zoektocht naar hoe dat leven van een vrouw met invloed eruitziet. Ik richt mij tot moeders en dochters, omdat ik geloof dat die een specifieke roeping hebben. Het opvoeden van een dochter is niet meer of minder waard dan het opvoeden van een zoon,

maar het is anders. Onze zonen en dochters zijn gelijkwaardig, dat is iets anders dan hetzelfde.

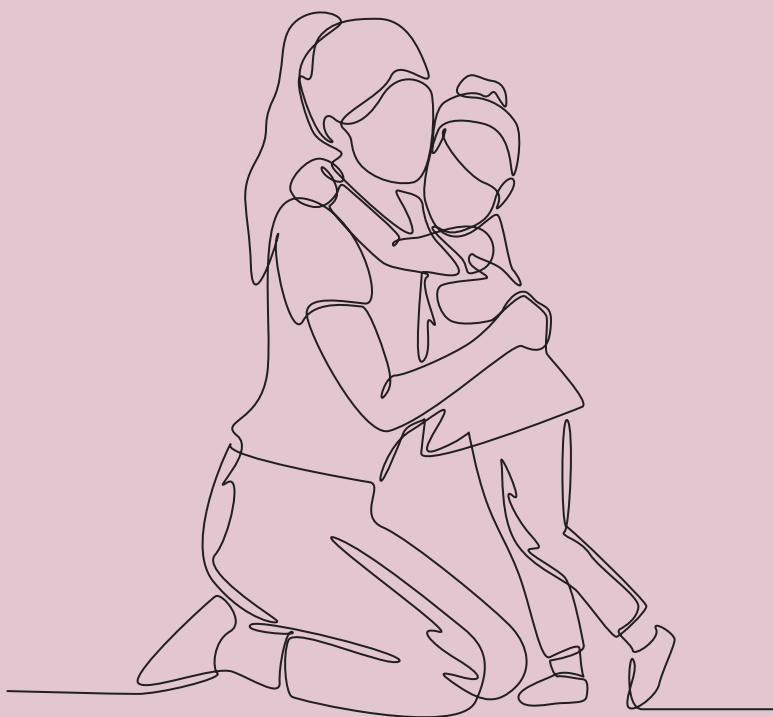
Met dit boek wil ik je bemoedigen in je reis als moeder van een dochter. Mijn wens is dat de inhoud je meer vrijheid en verbondenheid oplevert in relatie tot God, je dochter en jezelf, en mag voelen als steun uit onverwachte hoek. Misschien vraag je je soms af of jij de enige bent die het moederschap uitdagend vindt. Dat ben je niet – ik sta naast je. Ik geloof in de kracht van verbinding en ik geloof in jou, lieve moeder. Moederschap is misschien wel het meest betekenisvolle, veeleisende en ondergewaardeerde beroep dat er is. Je hoeft het niet alleen te kunnen of te doen, we doen dit samen.

Verder vind ik het van belang om te noemen dat ik deel vanuit mijn rol als moeder, vanuit ervaringen als dochter en vanuit mijn (werk)ervaring als hulpverlener. Wanneer ik spreek over de partner, richt ik mij op het huwelijk dat ik heb en ken, namelijk tussen man en vrouw. Dat betekent niet dat er geen andere vormen mogelijk zijn of ik daar tegen ben, maar ik voel mij niet geroepen te schrijven over iets waar ik geen kennis van heb. Daarnaast geldt ook dat de inhoud van dit boek geen recht doet aan en niet overal toepasbaar is voor moeders van zorgintensieve dochters. Mijn hoop is dat dit boek enige ondersteuning biedt, deze moeders zich gezien voelen en eruit kunnen halen wat voor hen van waarde is.

Ik hoop dat je dit boek leest met zowel een lach als een traan, een goed glas wijn en een reep chocolade (of iets anders waar je van houdt) binnen handbereik. Want ik kan je alvast vertellen dat onze reis samen zowel serieus als ontspannen mag zijn. Het feit dat we diep nadenken, betekent niet dat we niet kunnen lachen, afgesproken? Of je nu net begint als moeder van een pasgeboren baby of peuter, of al een tijdje onderweg bent met een tiener, dit boek is voor jou als je als moeder een positieve impact wilt maken in het leven van je dochter. Maak je geen zorgen, dit is geen standaard opvoedboek. Het is geschreven om jou aan het denken te zetten, je bewust te maken van wat jou heeft gevormd en samen met God stil te staan bij de thema's die ons vrouw-zijn en moederschap raken. Zodat je antwoord kunt geven op twee belangrijke vragen: 'Hoe is het leven jou voorgeleefd?' en 'Wat wil je doorgeven aan de volgende generatie?'

HOOFDSTUK 1

MOEDER VAN EEN *dochter*

Het woord 'pech' zorgt momenteel voor wat verwarring in huize Vink. Ik noemde het woord pech om duidelijk te maken dat er iets onaangenaams gebeurde dat ons toevallig overkwam. Dat het gewoon stomme pech was, dat niemand er iets aan kon doen. Maar op een of andere manier heeft mijn vierjarige kleuter begrepen dat 'pech' haar nieuwe naam is. Voor haar staat die naam symbool voor alles wat zij niét is, want pechvogels zijn immers rare wezens, toch? En wij zijn Vinken. Erg verwarrend allemaal. Sindsdien is het hier een drama in huis zodra het woord 'pech' per ongeluk valt. Een dergelijke situatie eindigt standaard met een verdrietige kleuter die mij stellig aankijkt en zegt: 'Mama, ik ben geen pech, ik heet Julia.' Waarna ik haar innig knuffel en haar woorden bevestig, want ergens heeft ze toch iets begrepen.

BEDOELD ALS EEN ANTWOORD

Het is geen domme pech dat jij en ik bestaan. We zijn geen ongelukje. Integendeel, God schiep ons heel bewust. Over onze levensreis en het bijbehorende tijdspad is zorgvuldig nagedacht. Al vanaf het prille begin, toen God de mensheid schiep en zei dat het goed was. Zeer goed. Dat is iets om te onthouden en een boodschap om iedere dag te herhalen. Ons vrouw-zijn vindt zijn oorsprong in het paradijs. In Genesis 2 wordt onze ware identiteit als vrouw onthuld. God schiep eerst de man, Adam, maar zag al snel dat het niet goed was dat hij alleen was. Daarom schiep Hij de vrouw, die Adam de naam Eva gaf, moeder van alle levenden. Volgens de Bijbel was zij de stammoeder van de mensheid.

In Genesis 2:21-22 lezen we: 'Toen liet de HEER God de mens in een diepe slaap vallen, en terwijl de mens sliep nam Hij een van zijn ribben weg, en Hij sloot het lichaam weer op die plaats. Uit de rib die Hij bij de mens had weggenomen, bouwde de HEER God een vrouw en Hij bracht haar bij de mens.' Het is geen toeval dat God de vrouw schiep uit een rib, een deel van het lichaam dat zo belangrijk is. De functie van ribben symboliseert onze roeping als vrouwen namelijk zo mooi:

- + We zijn gemaakt om kwetsbare en vitale organen, zoals het hart, te beschermen.
- + We zijn gemaakt om het lichaam te helpen ademen.
- + We zijn gemaakt voor verbinding, daarbij ondersteunen we het grotere geheel.¹

Eva was het antwoord op een paradijselijk probleem. Ze werd geschapen omdat iets ontbrak. Haar komst leidde tot een intiem samenzijn tussen God, Adam en Eva. Wanneer we haar echter alleen zien als degene die zich door de slang liet verleiden en de mensheid in de vernieling stortte, vergeten we haar oorspronkelijke betekenis. Vanaf het allereerste begin zijn Eva, jij en ik bedoeld als een antwoord – een kostbaar geschenk van God voor deze wereld. Dit is een fundament waarop we verder kunnen bouwen.

De oorspronkelijke beschrijving van de vrouw geeft dit mooi weer. In het Hebreeuws worden de woorden *ezer kenegdo* gebruikt in Genesis 2:18: ‘De HEER God zei: “Het is niet goed dat de mens alleen is, Ik zal **een helper** voor hem maken die bij hem past.”’²

In het Hebreeuws heeft *ezer* twee betekenissen: ‘sterk zijn’ en ‘te redden’. De betekenis is afhankelijk van de uitspraak. Het woord *ezer* komt 21 keer voor in het Oude Testament en wordt op drie verschillende manieren gebruikt:

1. Voor de vrouw als schepping.
2. Voor de volken aan wie Israël militaire hulp vroeg.
3. Voor God als helper van Israël.

Blogger Jimena, inmiddels overleden, zegt hierover het volgende op haar website:

‘Wat deze bijbelteksten met elkaar gemeen hebben is dat *ezer* consistent gebruikt wordt in militaire context. De *ezer* is een strijder. Het Hebreeuwse woord *kenegdo* betekent ‘aanvullend op hem’ of ‘overeenkomend met hem’. Jij bent een *ezer kenegdo*. Een sterke strijder, complementair aan de man.’³

Dringt het tot je door? Het eerste woord dat God koos om vrouwen in de Bijbel te beschrijven, is het woord dat hij koos om zichzelf te beschrijven in relatie tot Israël. God onderstreept daarmee de waarde van ons bestaan. Wat een eerbetoon! En wat een prachtige uitnodiging om daarnaar te leren leven. We mogen de ander versterken op een manier die niet binnen zijn of haar mogelijkheden ligt, net zoals onze ribben dat doen voor ons lichaam. God schiep ons niet alleen als vrouw, hij maakte ons ook als moeder. Die zin alleen al kan confronterend zijn, wanneer bepaalde dromen niet zijn uitgekomen. Of als het woord moeder je vooral confronteert met

verlies, gemis of ontstane complexe relaties. Het is belangrijk om hierbij stil te staan. Er bestaan niet alleen verschillende soorten vrouwen, maar ook verschillende soorten moeders. Er zijn vrouwen die al jong moeder worden en vrouwen die op latere leeftijd moeder worden. Vrouwen die ongewenst kinderloos zijn en vrouwen die bewust kinderloos zijn gebleven. Moeders van kinderen die zijn geboren en moeders van kinderen die ze al vroeg verloren. Vrouwen die moeder mochten worden van een kindje dat ze zelf droegen en vrouwen die zorgdragen voor een kind geboren uit iemand anders. Vrouwen die ervoor kiezen om altijd thuis aanwezig te zijn en vrouwen die buiten de deur werken. Vrouwen die het ouderschap delen met een partner en vrouwen die alleenstaande ouder zijn. De invulling van het moederschap kan op zoveel verschillende manieren. Daarnaast hebben we te maken met vrouwen die een verschillende moederrol vervullen in het leven: biologische moeders, pleegmoeders, adoptiemoeders, bonusmoeders en geestelijke moeders. Eén ding is zeker: onze moeder, of iemand die deze rol op zich heeft genomen, heeft een grote invloed gehad op onze ontwikkeling tot de persoon die we nu zijn.

In de Bijbel komt het woord moeder in verschillende gedeeltes voor en wordt er met veel respect over het moederschap geschreven. Dit alleen al kent waarde toe aan onze rol als moeders. Tegelijkertijd kent het woord moeder diverse betekenissen in de Bijbel. De Bijbel gebruikt het woord moeder in letterlijke zin, maar ook spreekwoordelijk en als beeldspraak. Zo beschrijft de Bijbel de tedere liefde van een moeder voor haar kind, maar ook het kind die zijn moeder eerbied betoont. Daarnaast beschrijft de Bijbel bijvoorbeeld het hemelse Jeruzalem als moeder van alle gelovigen in Galaten 4:25-26: 'Als beeld van dat verbond staat Hagar voor het huidige Jeruzalem, dat met haar kinderen in slavernij leeft. Maar het hemelse Jeruzalem is vrij, en dat is onze moeder.' En Babylon als de moeder (en oorzaak) van alle hoeren en gruwelijkheden van de wereld in Openbaring 17:5: 'en op haar voorhoofd stond een naam met een geheime betekenis: "Het grote Babylon, moeder van alle hoeren en van alle gruwelijkheden ter wereld".' In beeldspraak komt vooral de zorg en de troostende nabijheid van moeders ter sprake, zoals in Jesaja 66:13: 'Zoals een moeder haar zoon troost, zo zal Ik jullie troosten; in Jeruzalem zul je troost vinden.' Op die manier wordt een vergelijking gemaakt met hoe God voor zijn volk zorgt. De Bijbel getuigt van diverse moeders die een grote, positieve invloed hadden in het leven van hun kinderen. In Spreuken 31:25-29 lezen we bij-

voorbeeld: ‘Uit haar verschijning spreken kracht en waardigheid, de dag van morgen ziet ze lachend tegemoet. Ze spreekt wijze woorden, wat ze zegt zijn liefdevolle lessen. Ze waakt over haar huishouding, nietsdoen is haar onbekend. *Haar kinderen prijzen haar*, haar man bejubelt haar: “Veel vrouwen zijn sterk, maar jij overtreft ze allemaal”.’ In de bijbelboeken Exodus en Numeri lezen we over Jochebed, de moeder van Mozes. Zij leefde in een tijd waarin de farao van Egypte het bevel gaf om alle pasgeboren jongens van het volk Israël in de Nijl te gooien. Om het leven van haar kind te beschermen, legt ze Mozes in een mand tussen het riet langs de oever van de Nijl. Mozes wordt gevonden door de Egyptische prinses en groeit op als prins van Egypte. Later in zijn leven wordt hij door God gebruikt om een belangrijke opdracht uit te voeren: God geeft Mozes de opdracht om het volk van Israël te bevrijden uit Egypte en door de woestijn te leiden naar Kanaän, het beloofde land.

Tegelijkertijd lezen we ook dat niet alle moeders een positieve invloed hadden. Zo lezen we bijvoorbeeld in Matteüs 14 over Herodias. Zij was de vrouw van Herodes. Herodias liet haar dochter om het hoofd van Johannes de Doper vragen. Ze gebruikte haar dochter om haar kwade plannen te laten slagen. Haar wraakzucht kwam voort uit een bitter hart, dat tevens het voorbeeld was dat ze haar dochter naliet.

Het bijbelboek Koningen valt ook op wat moederschap betreft. Van bijna alle koningen in Israël worden namelijk de moeders genoemd. Het geeft weer hoe moeders (net als vaders) worden gerespecteerd, en hoe ze van waarde zijn in de loop van de geschiedenis. Tegelijkertijd geeft het hun verantwoordelijkheid weer, want het bijbelboek Koningen is ook een boek waar we moedeloos van kunnen worden. We lezen namelijk hoe Davids rijk uiteenvalt na de regering van koning Salomo. Onder het leiderschap van diverse koningen gaat er zo veel mis. Keer op keer lezen we in de Bijbel wie er aan de macht kwam, waar ze vandaan kwamen, wanneer ze regeerden en of ze goed of slecht waren. Van al die koningen wordt hun *moeder* genoemd. Tegelijkertijd beschrijft het bijbelboek Koningen ook wat er van generatie op generatie wordt doorgegeven. In 2 Koningen 17:41 staat zo treffend: ‘De nieuwe bewoners van het land vereerden de HEER, maar dienden ook hun eigen godenbeelden. Hun kinderen en kindskinderen volgden het voorbeeld van hun ouders en leven tot op de dag van vandaag op dezelfde wijze voort.’

Een ander opmerkelijk gedeelte staat in het bijbelboek Matteüs, waar het geslachtsregister van Jezus wordt beschreven. In dit register worden er naast Maria, de moeder van Jezus, nog vier vrouwen genoemd, namelijk: Tamar, Rachab, Ruth en Batseba ('de vrouw van Uria'). Naast het feit dat het überhaupt uitzonderlijk was om vrouwen in een Joods geslachtsregister te noemen, is het des te opmerkelijker dat hier vrouwen met een niet-joodse achtergrond en een belast verleden worden genoemd.

'Tamar kwam de messiaanse bloedlijn binnen door haarzelf als prostituee aan te bieden en haar schoonvader, Juda, te verleiden. Rachab was een prostituee en heidin voor haar huwelijk. Ze was een Kanaänitische en woonde in Jericho, tot de vernietiging van deze stad. Ruth was een weduwe en kwam uit een volk waar seksschandalen speelden. Ook al was zij hier zelf niet bij betrokken, haar familie bestond uit heidenen die mensenoffers brachten aan hun afgoden. En als laatste Batseba, de vrouw van Uria, de Hethiet, die door David gehaald werd om met hem naar bed te gaan.'⁴

MOEDER VAN EEN DOCHTER

De plek die al deze moeders innamen, de rol die ze vervulden, de missie die ze volbrachten en de erfenis die ze doorgaven: wat waren ze invloedrijk! Zowel ten goede als ten kwade. Waarschijnlijk was het moederschap in die tijd de belangrijkste rol die ze mochten vervullen. Een avontuur met hoge bergtoppen, diepe dalen en alles daartussenin. Soms overweldigend, maar ook een bron van immense vreugde en voldoening.

Wellicht herken je hierin iets bij jezelf. Het moederschap en alles wat daarbij komt kijken, verandert je en kent diverse tegenstrijdigheden. Enerzijds wil je het vertragen, anderzijds wil je het versnellen. Het ene moment wil je dat ze klein blijven, het andere moment dat ze opgroeien. Op sommige dagen wordt je gillend gek, op andere dagen ben je bang voor wat je zult missen als ze het huis uit zijn. Soms huil je van verdriet, soms van geluk en dankbaarheid. Op sommige dagen halen ze het bloed onder je nagels vandaan, op andere dagen wil je ze de hele dag knuffelen. Je verliest en vindt jezelf zo ongeveer iedere dag, op sommige dagen zelfs ieder uur. Je verlangt naar een pauze en tijd alleen, om je kinderen vervolgens te missen en ze graag weer te zien. De ene dag heb je geen idee wat je aan het doen bent, de volgende dag weet je het precies. In welke

fase je ook zit, wat je ook denkt, wat je ook voelt, wat je ook doet: het is geen luxe, maar noodzaak dat jij er bent. Met dat wat je geven kunt op de plek waar je bent, aan de mensen die God je gaf. Dat gold voor de moeders die ons voorgingen, de moeders die nog komen en voor ons in het hier en nu.

Er is, met name in het eerste deel van je leven, geen vrouw in je leven zo belangrijk als je moeder of een betrouwbaar moederfiguur. In de psychologische literatuur wordt de band met je moeder gezien als een van de meest fundamentele die je hebt. Als kind ben je afhankelijk van haar liefde en haar zorg. Zij is niet alleen degene die je voedt en koestert, maar ook degene die je op weg mag helpen naar volwassenheid. Uit divers psychologisch onderzoek blijkt dat de moeder-dochterband belangrijk is voor het ontwikkelen van een eigen identiteit, het aangaan van gezonde relaties, een algeheel gevoel van welzijn en het zelfvertrouwen. Een goede relatie tussen moeders en hun volwassen dochters kenmerkt zich door een stevige emotionele band, onderlinge steun, een gevoel van nabijheid en intimiteit.⁵

Kijk eens naar je dochter. God schonk haar aan jou om voor te zorgen. Hij vertrouwde haar aan je toe. Of je nu een hechte of beladen band met haar hebt. Of je nu middenin allerlei complexe processen zit of juist geniet van haar nabijheid en de onderlinge liefde die er tussen jullie is. Je bent voor de rest van je leven met haar verbonden. Je bent een van de eerste figuren in haar leven aan wie ze zich mag hechten, en dat alleen al maakt jou belangrijk voor haar. Je bent niet de enige die belangrijk voor haar is, maar maakt wel onderdeel uit van degenen die een fundamentele rol mogen spelen in haar leven.

Ze kan van je leren. Ze leert van jou door hoe je in verbinding bent met God, de ander en jezelf. Door hoe je tijd met hen en jezelf spendeert. Door hoe je van het goede geniet, het moeilijke doorleeft, mislukkingen tegemoet treedt en opstaat voor recht en waarheid. Je kunt van betekenis zijn in haar leven en invloed uitoefenen door haar in liefde en verbondenheid op te laten groeien en haar op gepaste wijze verantwoordelijkheid te geven tot ze zelfverantwoordelijk kan zijn. Zelfs daarna kun je op gepaste wijze een positieve bijdrage leveren waar ze dat wil en nodig heeft. Uit pure genade ontving je een dochter uit Gods hand. Hij koos ervoor om